

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/26/2018
Identifikačné číslo spisu: 7018200608
Dátum vydania rozhodnutia: 12. júla 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7018200608.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov a JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. júla 2018 v Bratislave vo veci vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana L. a V. T., o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. júna 2018, sp. zn. 4Ntc/7/2018, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 3 Tr. por. d o p ľ ň a s a napadnuté uznesenie nasledovnými výrokmi: Podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. súd ponúknutú záruku Dr. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X, XXX XX V., ako náhradu za predbežnú väzbu vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX n e p r i j í m a . Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. súd písomný sľub vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX ako náhradu za predbežnú väzbu n e p r i j í m a . Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. súd predbežnú väzbu vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX dohľadom probačného a mediáčného úradníka n e n a h r á d z a . Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. súd peňažnú záruku ponúknutú Dr. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X, XXX XX V., ako náhradu za predbežnú väzbu vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX n e p r i j í m a . II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby M. X. (M. X.), nar. XX.XX.XXXX s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. júna 2018, sp. zn. 4Ntc/7/2018 bolo rozhodnuté podľa § 505 ods. 1 Tr. por. o vzatí vyžiadanej osoby M. X. (M. X.) do predbežnej väzby a to na základe tej skutočnosti, že na túto osobu bolo vyhlásené medzinárodné pátranie na základe žiadosti Interpolu Kyjev, Ukrajina o vyhlásenie pátrania (difúzie) evidovanej Generálnym sekretariátom Interpolu v Lyone pod č. 2016/54215-1 a to na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného Pečerským okresným súdom v Kyjeve, Ukrajina dňa 17. júna 2016, pod č. 757/29530/16-k, pre úmyselné ťažké ublíženie na zdraví, úmyselné ublíženie na zdraví, hrozba zabitia, ilegálne zajatie a únos osoby, držanie rukojemníka, úmyselné poškodenie a ničenie majetku, gangsterstvo, terorizmus, nelegálne ozbrojovanie, nelegálna držba zbraní a munície, blokovanie dopravných ciest a ovládnutie dopravného podniku, banditizmus, lúpež, výtržníctvo, odpor voči predstaviteľom verejných inštitúcií, útok na verejných činiteľov, zasahovanie do činnosti verejných činiteľov, ohrozenie a násilie voči verejným predstaviteľom. Paragrafové označenie trestných činov: p. 2 art. 121; p. 2 art. 125; p. 2 art. 129; p. 3 art. 146; p. 2 art. 147; p. 2 art. 194; art. 257; p. 2,3 art. 258; p. 1,2 art. 263; p. 1 art. 279; p. 4

art. 187; p. 4 art. 296; p. 2 art. 342; p. 1 art. 343; p. 1, 2, 4 art. 345 Trestného zákona Ukrajiny. Osobná sloboda menovanej osoby bola obmedzená dňa 18. júna 2018 o 18.30 hod. v K. na ulici F. č. X na základe príkazu službukonajúceho prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach v zmysle § 504 ods. 2 Tr. por. Väzba začala plynúť dňom 18. júna 2018 o 18,30 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby v Košiciach. V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd uviedol, že nakoľko sa v tejto veci len začalo vykonávať vyšetrovanie, ktoré by mohlo byť ohrozené prepustením zadržanej osoby skôr, než bude vyriešená základná otázka predbežného vyšetrovania, a to, či sú splnené podmienky na vyslovenie prípustnosti vydania do cudziny podľa § 502 ods. 2 Tr. por., súd vyhovel návrhu prokurátora a vzal M. X. do predbežnej väzby. Dôvodmi väzby podľa § 71 Tr. por. nie je pritom viazaný. Na podklade doposiaľ nazhromaždených dôkazov bolo možné dospieť k záveru, že v konkrétnom prípade sú splnené zákonné podmienky pre vzatie zadržaného do predbežnej väzby. Pre pozitívne rozhodnutie o návrhu krajského prokurátora na vzatie do predbežnej väzby boli splnené aj formálno-právne ustanovenia, t. j. zákonom stanovené lehoty, v ktorých je povinný konať prokurátor, resp. predseda senátu krajského súdu. Ihneď po vyhlásení tohto uznesenia podal proti nemu M. X. sťažnosť. V dodatočne predložených dôvodoch sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu poukázal na to, že napadnuté uznesenie je vecne nesprávne. Poukázal na obsah svojej výpovede pred rozhodnutím o vzatí do predbežnej väzby a zopakoval, že trestné stíhanie vedené voči nemu je nedôvodné. V čase údajného spáchania skutkov nebol na Ukrajine, vznesené obvinenie je len dôsledkom jeho práce novinára a hovorca krajskej organizácie politického hnutia Pravý sektor. Ak by aj jeho účasť na skutkoch mala byť pravdivá, jedná sa o trestné činy výlučne politického charakteru spáchané v dobe občianskej vojny a politicky absolútne neprehľadnej situácie, čo s poukazom na § 501 písm. e) Tr. por. znamená neprípustnosť vydania vyžiadanej osoby. Rovnakú skutočnosť upravuje čl. 3 Európskeho dohovoru o vydávaní. Trestné stíhanie je z týchto dôvodov neprípustné a predbežná väzba nemá opodstatnenie. Dôvod predbežnej väzby neexistuje. On sa od minulého roku zdržiava v Košiciach, na území SR, kúpil byt a na Slovensku realizuje i podnikanie, v podnikaní mieni pokračovať. Počas celého obdobia pobytu na Slovensku nespáchal žiaden trestný čin a len jeden priestupok na úseku dopravy. Žije úplne normálnym životom bez toho, aby čo len tušil že je v pátraní. Dokonca má informáciu, že pôvodne podaná obžaloba na Ukrajine bola vrátená súdom do prípravného konania pre pochybenia vo vzťahu k vyžiadanej osobe. Zároveň navrhol nahradiť predbežnú väzbu písomným sľubom, ktorý predložil, dohľadom probačného a mediačného úradníka, prevzatím záruky jeho sestrou Dr. X. a peňažnou zárukou, ktorú za neho zloží jeho sestra. Súčasťou sťažnosti bolo i podanie jeho sestry Dr. Y. X., ktorá ponúkla prevzatie záruky za jeho osobu a zároveň ponúkla zloženie peňažnej záruky ako náhradu za väzbu vo výške, ktorú určí súd. Navrhol preto, aby súd druhého stupňa napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu alternatívne za prijatia ním navrhovaných náhrad za väzbu. Prokurátorka k podanej sťažnosti uviedla, že obsahom a účelom predbežného vyšetrovania v extradičnom konaní nie je zisťovanie, či vyžiadaná osoba spáchala alebo nespáchala daný trestný čin, ani to, aké dôkazy svedčia v jej prospech či neprospech. S neprehľadnosťou politickej situácie na Ukrajine možno súhlasiť, avšak nemožno súhlasiť s páchaním násilných trestných činov v tomto období a ospravedlňovať ich tým, že ide o trestné činy politického charakteru. Na existenciu dôvodov predbežnej väzby podľa prokurátorky nemá vplyv, že sa vyžiadaná osoba nepovažuje za štátneho občana Ukrajiny, resp. to, že má i iné štátne občianstvo. Navrhla preto sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Zároveň prokurátorka dňa 10. júla 2018 mailom oznámila, že Národnej ústredni Interpolu bola doručená kópia pôvodného zatýkacieho rozkazu Pečerského okresného súdu v Kyjeve zo 17. júna 2016 a po zabezpečení jeho prekladu do slovenského jazyka bude tento zaslaný do súdneho spisu. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako sťažnostný súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podala vyžiadaná osoba sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná, avšak vzhľadom na dodatočné návrhy vyžiadanej osoby, bude potrebné napadnuté uznesenie doplniť o ďalšie výroky. Vo vzťahu k výroku napadnutého uznesenia o vzatí do predbežnej väzby najvyšší súd uvádza, že účelom predbežnej väzby podľa § 505 ods. 3 Tr. por. je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky, kým štát ktorý má záujem na vydaní, nepredloží žiadosť o jej vydanie podľa § 498 Tr. por. S tým úzko súvisí i účel predbežného vyšetrovania podľa § 502 Tr. por., keď sa skúma, či existuje niektorá z okolností, ktorá bráni vysloveniu prípustnosti vydania podľa § 501 Tr. por., prípadne podľa použiteľnej medzinárodnej zmluvy. Je však pravdou, že

podrobné skúmanie existencie niektorej z okolností brániacej extradícii je doménou konania až po doručení originálu žiadosti o vydanie. Z ustanovenia článku 5 ods. 1 písm. c), písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 505 ods. 3 Tr. por. vyplýva, že inštitút predbežnej väzby v konaní o extradícii má iný charakter, než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti prvého až tretieho dielu Trestného poriadku (§ 71- § 87 Tr. por.). To platí nielen o dôvodoch tejto väzby (§ 71 Tr. por.), ale aj o rozhodovaní o väzbe (§ 72, najmä ods. 2 Tr. por.). Napriek tomu, že aj predbežná väzba je prostriedkom na zabezpečenie účasti vyžiadanej osoby v konaní, tak v tomto konaní jej dôvody nie sú vymedzené tak striktno ako v ustanovení § 71 Tr. por. Osoba v konaní o predbežnej väzbe, vydávacej väzbe a o prípustnosti vydania do cudziny nemá postavenie obvineného. Účelom konania o vydanie do cudziny nie sú preto otázky viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na vzatie osoby do predbežnej väzby, vydávacej väzby a či je prípustné jej vydanie ako vyžiadanej osoby. V takom konaní sa neskúma otázka prezumpcie neviny, trestnosť činu a ani právo na obhajobu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom Slovenskej republiky obvinenej osobe ústavne zaručený. Nie je teda potrebné na základe doteraz zistených konkrétnych skutočností konštatovať obavu z úteku, ovplyvňovanie dokazovania alebo páchania trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) Tr. por. Súd taktiež nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu. Zdôrazniť je tiež potrebné, že účelom inštitútu predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky, pokiaľ nie je štátom pôvodu predložená žiadosť o jej vydanie - teda prioritne ide o zabránenie zmarenia účelu konania o extradícii. Po vyžiadanej osobe bolo vyhlásené medzinárodné pátranie, na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného Pečerským okresným súdom v Kyjeve, Ukrajina dňa 17. júna 2016, pod č. 757/29530/16-k, pre úmyselné ťažké ublíženie na zdraví, úmyselné ublíženie na zdraví, hrozba zabitia, ilegálne zajatie a únos osoby, držanie rukojemníka, úmyselné poškodenie a ničenie majetku, gangsterstvo, terorizmus, nelegálne ozbrojovanie, nelegálna držba zbraní a munície, blokovanie dopravných ciest a ovládnutie dopravného podniku, banditizmus, lúpež, výtržníctvo, odpor voči predstaviteľom verejných inštitúcií, útok na verejných činiteľov, zasahovanie do činnosti verejných činiteľov, ohrozenie a násilie voči verejným predstaviteľom. Paragrafové označenie trestných činov: p. 2 art. 121; p. 2 art. 125; p. 2 art. 129; p. 3 art. 146; p. 2 art. 147; p. 2 art. 194; art. 257; p. 2,3 art. 258; p. 1,2 art. 263; p. 1 art. 279; p. 4 art. 187; p. 4 art. 296; p. 2 art. 342; p. 1 art. 343; p. 1, 2, 4 art. 345 Trestného zákona Ukrajiny, ktoré skutky sa mali stať tak, žezачіатком roku 2014 menovaný v spolupáchatelstve s ďalšími vyšetrovanými osobami zosnovali organizovanú zločineckú skupinu, ktorá pôsobila v období od začiatku roku 2014 do 2015 počas ktorého jej členovia, pod kontrolou menovaného a ďalších vyšetrovaných osôb, používali vopred pripravené veci, konkrétne strelné zbrane, vojenskú muníciu a techniku, vozidlá a komunikačné prostriedky na páchanie série obzvlášť závažných zločinov v Zakarpatskom a ďalších regiónoch na území Ukrajiny. Dňa 22/02/2014 menovaný spolu s ďalšími vyšetrovanými osobami (pod kontrolou menovaného) napadli p. K. S. M. - riaditeľa colného úradu v Zakarpattian („Chop“) a spôsobili mu ublíženie na zdraví. Dňa 20/03/2014 menovaný spolu s ďalšími vyšetrovanými osobami (pod kontrolou menovaného) napadli zástupcu riaditeľa Úradu Prokurátora v Zakarpatskom regióne - p. K. I.Y. a spôsobili mu ublíženie na zdraví. Dňa 24/03/2014 - menovaný a jeho spolupáchatelia v okrese Volovetskyi (Zakarpatský Región) vylúpili rekreačné centrum "Vedmezha dibrova", úmyselne, po predchádzajúcom dohovore so skupinou osôb, za použitia vopred pripravených vecí, bez povolení, a to automatických zbraní - samopalov poškodili vozidlo zn. Hyundai, ktoré patrilo policajnému oddeleniu v Zakarpatskom regióne. Dňa 19/06/2014 členovia organizovanej zločineckej skupiny pod vedením menovaného a vyšetrovanej osoby prepadli spoločnosť „Royal-loto“ v Užhorode a ničením majetku spôsobili značnú materiálnu škodu. Dňa 05/12/2014 menovaný a jeho spolupáchatelia obsadili ubytovňu Národnej Univerzity v Užhorode s cieľom nezákonne odstrániť a zmeniť riaditeľa univerzity. Dňa 03/02/2015 členovia organizovanej zločineckej skupiny pod vedením menovaného a vyšetrovanej osoby nezákonne zajali a uniesli poškodených F. T.M., K. V.V., W. P.P. a W. Y.M. Dňa 24/06/2016 menovaný a jeho spolupáchatelia napadli príslušníkov policajného oddelenia v Zakarpattian a zabránili im zastaviť vodiča kamiónu, ktorý porušil dopravné predpisy. Dňa 11/07/2015 členovia organizovanej zločineckej skupiny pod vedením menovaného a vyšetrovanej osoby v meste Mukachevo, v Zakarpatskom regióne ohrozila životy príslušníkov miestneho policajného oddelenia, s použitím automatických samopalov podpálili čerpaciu stanicu, obchody, súkromné a poschodové budovy a

úradníkov. Páchatelia použili aj granáty. Výsledkom ich útoku bol jeden mŕtvy, T. Y.Y. ktorý zomrel na následky strelného poranenia hlavy. Ďalších 7 policajných príslušníkov utrpelo zranenia. Zničené boli dve vozidlá zn. VW Passat, EČV: XXXX a XXXX patriace Zakarpatskej polícii a ďalšie vozidlá a majetok policajného oddelenia a ďalších súkromných osôb boli poškodené. Menovaný a jeho komplici závažne ohrozili verejnosť a s použitím vopred pripravených zbraní a ďalších vecí zranili veľa osôb. Za uvedené trestné činy je možné uložiť podľa ukrajinského trestného zákona trest odňatia slobody s hornou hranicou až na 15 rokov. Uvedené činy sú trestné i podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Z opisu ich spáchania je už teraz zrejmé, že ide o priority klasické kriminálne činy, ktoré nemajú žiadny výrazný politický podtón. Právny poriadok SR politické trestné činy nedefinuje. Pre uplatnenie prekážky extradície z tohto dôvodu nie je dôležitá prípadná zákonná kategorizácia trestného činu ako politického, ale jeho údajný politický charakter. Ochrana sa v zásade neposkytuje všeobecne trestným činom, ak sú napríklad len politicky motivované. Napokon, konečné posúdenie, či skutočne ide o politické či vojenské trestné činy, bude predmetom ďalšej fázy extradičného konania. Zo spisového materiálu bolo ďalej zistené, že dňa 20. júna 2018 vydal Pečerský okresný súd v Kyjeve na vyžiadajú osobu nový zatýkací rozkaz pod č. 757/30294/18. Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že vyžiadaná osoba má ukrajinské i maďarské štátne občianstvo, úradne hlásený pobyt má na území Slovenska i Maďarska. Je síce pravdou, že na území SR sa zdržiava i so svojou rodinou, zároveň je však štátnym občanom Maďarska. Nemá preto problém migrovať po celom území schengenského priestoru. Vzhľadom na skutočnosť, že sa mu za vinu kladie spáchanie relatívne závažných násilných trestných činov, za ktoré mu hrozí vysoký trest (až 15 rokov odňatia slobody) existuje dôvodná obava, že by sa útekem z územia Slovenskej republiky mohol vyhýbať extradičnému konaniu. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že má na území Slovenskej republiky rodinu, pretože tá môže migrovať s ním. Vzhľadom na okolnosti prípadu, ktorého sa extradičné konanie týka, dospel súd k záveru, že nie sú splnené podmienky na nahradenie väzby alternatívnymi inštitútmi. Vyžiadaná osoba so svojou sestrou nebýva, prevzatie záruky by sa teda minulo účinkom. Rovnako i nahradenie predbežnej väzby písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka či peňažnou zárukou nedáva dostatočnú záruku, že by účel extradičného konania nebol zmarený útekem vyžiadanej osoby mimo územia Slovenskej republiky. Na základe uvedených skutočností preto najvyšší súd napadnuté uznesenie doplnil potrebnými výrokmi a sťažnosť vyžiadanej osoby proti napadnutému uzneseniu zamietol, pretože nie je dôvodná.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.